

at gjøre det, opgive vi Sagen, uden at vide, naar den kan komme til Udførelse. En ganske anden Ting er det, som sagt, naar en Lov foreligger den lovgivende Rigsdag; thi, naar Afgjørelsen ligger for, og de vedkommende Parter vide, at, saafremt de nu gaæ ind paa den, saa bliver den Lov, og Spørgsmaalet dermed eengang for alle afgjort, da kan der være en stor Opfordring for dem til at gaæ ind paa det, som de, jeg gientager det, som Raadgivende ikke kunde have Opfordring til at gaæ ind paa. Sagen blev imidlertid ikke forelagt Rigsdagen fra Regjeringen. Den ærede Indenrigsminister astraadte, og en ny Indenrigsminister indtraadte, medens den øvrige Regjering vedblev at bestaae af de samme Mænd, som havde givet det her omhandlede Tilfagn, og man maatte altsaa forudsætte, at den Indenrigsminister, der indtraadte, maatte betragtes som den, der overtog en Forpligtelse til, saavidt det stod til ham, at gennemføre det Løfte, der var givet af den samlede Regjering. Nu have vi i et tidligere Møde hørt, at den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de Valgfreds (Rosenørn) ikke ansaae det Løfte, der var givet, som et Løfte fra Regjeringen; thi han sagde, at Indenrigsministeren kun havde givet „meget Haab“ om, at et saadant Udkast vilde fremkomme; men deri feiler han, thi det var ikke Indenrigsministeren, det var Regjeringen, og det var ikke et „Haab“, men det var et bestemt Løfte. Dernæst sagde den samme ærede Rigsdagsmand, at der var givet Løfte om, at disse Love skulde komme i en vis Rækkefølge, og at da han ved de forskjellige Landboloves Forelæggelse var kommen saavidt i Rækkefølgen, at han kom til Udkastet om Fæstevæsenets Aflysning, og han ikke dengang vilde komme frem med Lovforslag derom, saa udtraadte han af den Grund af Ministeriet. Men ogsaa deri feiler den ærede Rigsdagsmand; thi der var ikke i det Løfte, der blev givet fra Regjeringen, Tale om nogen Rækkefølge med Hensyn til de Lovudkast, hvorom her handles; der blev sagt, at Høveriasløringsloven for Huusmænd og Gaardmænd og Udværningsloven for Hartkornet og Loven om de reale Byrvers Aflysning og Loven om Fæstevæsenets Aflys-

ning skulde alle komme paa den første sammentrædende lovgivende Rigsdag (Her!), altsaa ikke i nogen Rækkefølge, men alle tilsammen skulde de komme paa den første sammentrædende lovgivende Rigsdag. I det han saaledes har erkjendt, at han maatte udtræde af Ministeriet, da den Tid kom, at han meente, at en Fæstefløsningslov ifølge dette Løfte burde gives, og han ikke vilde give den, saa maatte han, hvis han vilde have været consequent, og havde forstaaet dette Løfte, som det maa forstaaes ifølge sine klare Ord, foranlediget af samme Betragtning, som ledede ham til at udtræde, have undladt at indtræde, naar han indsaae, at han ikke kunde fremkomme med Lovforslaget paa den første sammentrædende Rigsdag. Nu have vi endelig i de sidste Sæssioner hørt forskellige Indenrigsministre fremtræde og erklære paa Regjeringens Vegne, at de frivillige Overenskomster være saa godt paa Gled, at en Lov ikke for Diebliffet var nødvendig, og den ærede Indenrigsminister, som i Dag har talt, er kommen tilbage til at fremhæve og stærkt fremhæve — jeg kunde ikke finde Andet end at denne omtrent var hans eneste Grund — at disse frivillige Overenskomster ere i Fremgang. Den samme ærede Indenrigsminister yttrede tillige, at det ikke kunde seile, at der vilde blive anstillet en Kritik angaaende de Tal, han meddeelte, og jeg tillod mig dertil at svare: ja, det vil der. Jeg skal nu have den Ære at sige det ærede Thing hvorfor. De to foregaaende Indenrigsministre ere nemlig fremkomne med lignende Taloplysninger, der havde været aldeles urigtige i væsentlige Punkter, og, da de os i Dag meddeelte statistiske Oplysninger skrive sig fra den samme Kilde som de foregaaende, tør jeg ikke, før jeg nærmere har overbevist mig derom, troe, at de ere rigtigere. Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de Valgfreds (Rosenørn) opgav os, da han var Indenrigsminister, hvormeget Fæstegaardshartkorn der var afløst i en vis Arrække, jeg troer det var fra 1835—1850; men, da jeg nærmere søgte efter, og tillod mig at spørge den ærede Minister, indrømmede han mig, at i dette Tal, der var opgivet som Fæstegaardshartkorn, der var overgaaet til Selveiendom,